

Ainevaldkond	Keel ja kirjandus
Kursuse nimetus	AJASTUD, VOOLUD JA ŽANRID I
Eelduskursused	–
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) tundi: kontakttunnid, iseseisvad tööd (uuringud, analüüsid jm), õppekäigud (muuseum, teater jm)
Õpetamise aeg	G1 klassis 2026/27. õa
Kursuse eesmärgid	Anda ettekujutus maailmakultuuri kui terviku arengust antiigist romantismini ja ülevaade Euroopa rahvuskirjanduste mitmekesisusest. Toetada õpilase kultuuriteadvust ja süsteemsemate kirjandusteadmiste kujunemist. Arendada oskust mõista kirjandusteost ajastu, voolu ja/või žanri kontekstis ja märgata poeetilisi väljendusvahendeid. Õpetada nägema seost kultuurisituatsiooni ja sel ajal sündinud loomingu vahel, et õpilane mõistaks kirjandusvoolude tekkepõhjust, erinevusi ja arengut ning tajuks kirjandust protsessina. Kõrvutada ajaloolisi žanre tänapäevaste näidetega.
Kursuse lühikirjeldus	Keskaja kirjandus (eeposed, rüütliromaan, „Tristan ja Isolde“) Renessansikirjandus (Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio, William Shakespeare, Miguel de Cervantes jt) Shakespeare “Hamlet” Klassitsism: Molière Valgustuskirjandus: Voltaire, Diderot, Rousseau; Defoe > W. Golding „Kärbeste jumal“; Goethe, Schiller Romantism: Hugo, Dumas, Puškin; Koidula luule Mõisted aforism, dialoog, draama, draamatika, eepika, eepos, epigramm, epiteet, klassitsism, komöödia, luule, lüürika, monoloog, motiiv, novell, paroodia, proosa, renessans, romaan, romantism, rüütliromaan, satiir, sonett, teema, žanr, tragöödia, valgustus, valm, värssromaan

Kursuse õpitulemused	Õpilane • loeb läbi vähemalt kolm tervikteost, analüüsib ja tõlgendab loetud teoseid nii ühisaruteludes kui ka individuaalses tekstiloomes, jagab oma lugemiskogemusi; • teab kirjandusperioodide ajalist järgnevust antiigist romantismini ja nende seost ajaloo- ja kultuurikontekstiga; • leiab kirjandusteosest ajastule või voolule iseloomulikku mõtteviisi ja väärtushinnangute kajastusi; • eristab tekstinäidete põhjal žanre ja kujutamisi viise, võrdleb vähemalt kahe teose sisu, väljenduslaadi ja ülesehitust; • arutleb erinevate seisukohtade, teemade, probleemide üle; • analüüsib ja hindab teoste poeetikat, väljendusvahendite mitmekesisust ja tähendust; • tunneb kirjanduse põhimõisteid ja rikastab kirjandustekstide kaudu oma sõnavara
Hindamine	Koondhinde moodustavad kontrolltööd, lugemiskontrollid, analüüsitööd, suulised diskussioonid/ettekanded ning loovtööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse 1. sissekandes vastavate tööde arvu, vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanemisel
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õpikud GTR „Kirjandus antiigist 19. saj lõpuni“ „Tristan ja Isolde“, Shakespeare „Hamlet“, „Romeo ja Julia“ (katkendid), A. Kivirähk „Romeo ja Julia“ Kirjandusportaalid ning internetiväljaanded
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Neithal, R. „Mis on mis kirjanduses. Kirjandusterminite leksikon gümnaasiumile.“ Merilai, A., Saro, A., Annus, E. „Poeetika. Gümnaasiumiõpik“ Kirjandusleksikonid ning terminoloogiasõnaraamatud
Kursuse väljund	Peamine väljund on kirjanduse rolli ja väärtuse mõistmine, mis aitab kaasa ühiskonna ja kultuuri sügavamale vastuvõtule. Lisaväljundid: esseekonkursid, kirjanduslikud projektid